

မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင် : လမ်းဆုံလမ်းခွကောက်ရှိနေသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု

အကြောင်းအရာအနှစ်ချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင် (MNHRC) ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမို ကရေစီရေးကို ရှေ့ဆက်ရာတွင် အရေးပါသည့် ခြေလှမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ MNHRC တွင် လူ့အခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရန်၊ ဥပဒေပြဌာန်းချက်များ သည် နိုင်ငံတော်ကပါဝင်ချုပ်ဆိုထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ၊ မရှိ လေ့လာသုံးသပ် နိုင်ရန်နှင့် နိုင်ငံတော်က ပါဝင်ချုပ်ဆိုသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးစာချုပ်များကို အကြံပြုတင်ပြနိုင်ရန် ကျယ်ပြန့်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရှိသည်။ အကန့်အသတ် အချို့ရှိ နေသည့် ဆိုသော်ငြားလည်း MNHRC သည် လူ့အခွင့်အရေး ဖောက် ဖျက်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များမှ ဆက်လက်၍ အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရန်လည်း အကြံပြုတင်ပြနိုင် သည်။

MNHRC သည် ရန်ကုန်တွင် အခြေစိုက်ပြီး ယင်း၏ ဌာန ၅ ခု တွင် ဝန်ထမ်းပေါင်း ၆၀ ခန့် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ သည်။ အများ ပြည်သူထံမှ တိုင်ကြားစာများကို လက်ခံသည့် စနစ်တစ်ခု ကော်မရှင် တွင်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူ့အခွင့်အရေး

များအကြောင်း အသိပညာ ပိုမိုတိုးပွားလာစေရန် လုပ်ဆောင် ပေးသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းကို မြန်မာဘာသာနှင့် အချို့သောတိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားများသို့ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ နှင့် ရဲအရာရှိများအား သင်တန်းများ ပို့ချခြင်း တို့ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် MNHRC သည် ကလေး သူငယ်ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုတစ်ခုကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရာ၌ လျော်ကန် စွာစုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းမရှိဟု စွပ်စွဲချက်တစ်ခု ထွက်ပေါ်လာပြီး သည့် နောက်ပိုင်းတွင် အများပြည်သူကြား အငြင်းပွားဖွယ်ရာ အကြောင်း အရာတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ လွှတ်တော် တွင် လက်ရှိ MNHRC ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် အဆိုတစ်ခုကို အတည်ပြုခဲ့သည်။ MNHRC ၏ အဖွဲ့ဝင် (၁၁) ဦး အနက် (၄) မှာ ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒအလျောက်နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် MNHRC ၏ မဟာဗျူဟာမြောက် အစီအစဉ်သည်လည်း ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် သက်တမ်း ကုန်ဆုံး သွားခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် MNHRC အနေဖြင့် ယင်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရ မည့် အချိန်ပင်ဖြစ်သည်။

အများပြည်သူထံသို့ MNHRC အကြောင်း သတင်း အချက်အလက်များရရှိမှုတွင် အကန့်အသတ်ရှိနေသည့် အတွက် ကော်မရှင်သည် ယင်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် အားထုတ်မှုများ

အကြောင်းကို အားလုံးပါဝင်သော ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ဦးဆောင် ကျင်းပပြုလုပ်နိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် MNHRC သည် ယင်း၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ ဖန်တီးရေးဆွဲ ရာတွင် အဓိက အကျိုးစီးပွား ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများ ပါဝင် စေခြင်းဖြင့် မဟာဗျူဟာမြောက် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အကြံပြု လေ့ကျင့်ခန်း တစ်ခုကျင်းပနိုင်သည်။ MNHRC ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်ရေးတွင် အရပ်ဘက် အဖွဲ့ အစည်းများ၊ ကျွမ်းကျင်သူများ နှင့် အခြားသော အကျိုးစီးပွားပတ်သက် ဆက်နွယ်သူများ ပါဝင်စေခြင်းသည် အများ ပြည်သူ၏ ယုံကြည်မှုကို ပိုမိုတိုးပွားစေမည့်အပြင် ကော်မရှင် ၏ အခန်းကဏ္ဍများနှင့် လုပ်ငန်းများ အပေါ် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ သိမြင် လာကြစေမည်ဖြစ်သည်။

အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများ (NHRI များ)ကို အသိအမှတ်ပြုရေးအတွက် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီသည် NHRI များ၏ လုပ်ငန်းများကို သုံးသပ်လေ့လာသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ယင်းကော်မတီသို့ တင်ပြချက်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများသည် MNHRC ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည့် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်တွင် (လွတ်လပ်မှုမရှိခြင်း ကဲ့သို့သော) အဓိကပြစ်ချက်များ ရှိနေ ကြောင်း ထောက်ပြခဲ့ကြသည်။ MNHRC နှင့် လွှတ်တော်တို့သည် အရပ်ဘက်အဖွဲ့ အစည်းများ၏ တင်ပြချက်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်ပြီး ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအတွက် အားလုံးပါဝင်သော ဆွေးနွေးပွဲများကို ဦးစားပေး ကိစ္စရပ်တစ်ခုအနေဖြင့် ထောက်ခံ အားပေးသင့်သည်။

၁. နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် (MNHRC) ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ အမိန့်ဖြင့် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ MNHRC သည် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် သီးသန့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ပထမဦးဆုံးသော နိုင်ငံတော် အင်စတီကျူးရှင်း ဖြစ်သည်။¹ ၂၀၁၄ ခုနှစ် တွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကလည်း မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် ဥပဒေကို ပြဌာန်းလိုက်သည်။² ကော်မရှင်၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ လူ့အခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ပြည်သူ့လူထုကို လူ့အခွင့်အရေးများအကြောင်း အသိပညာပေးရန်နှင့် (လွှတ်တော်၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ အပါအဝင်) နိုင်ငံတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ယန္တရားများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရန်ဖြစ်သည်။ MNHRC သည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ယင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌကို ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးအဆင့်အဖြစ် သတ်မှတ် ထားသည်။

MNHRC ကို စတင်တည်ထောင်ချိန်မှစ၍ ကော်မရှင်သည် လွတ်လပ်မှု မရှိကြောင်းကို အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSO များ)နှင့် လူ့အခွင့်အရေးကျွမ်းကျင်သူများမှ သတိပြုမိခဲ့ကြပြီး MNHRC ၏ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကို ခန့်အပ်ခြင်းနှင့် ယင်း၏ ဘက်ဂျက်ကို အတည်ပြုခြင်းတို့တွင် အစိုးရမှ ပါဝင်နေသည့် အခန်းကဏ္ဍကို ထောက်ပြခဲ့ ကြသည်။ ယင်းသို့သော ချို့ယွင်းချက်များ ရှိနေသည့်တိုင် MNHRC ဥပဒေကို စိစစ်သုံးသပ်ချက်အရ ကော်မရှင်သည် လူ့အခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒီမိုကရေစီရေးမြှုပ်နှောင်မှုများတွင် အပြုသဘောဆောင်စွာ အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် ကျယ်ပြန့်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိနေကြောင်း တွေ့ရသည်။

၂. မျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများအတွက် နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများ- ပါရီအခြေခံမူများ

အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများ (NHRI) ၏ အဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ချက်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ၁၉၉၃ ခုနှစ် အခြေခံမူများ ('ပါရီ အခြေခံမူများ') ကို ၁၉၉၃ ခုနှစ် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံတွင်³ စတင်ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ယင်းအခြေခံမူများတွင် လူ့အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်နှင့် မြှင့်တင်ရန် NHRI များ၏ တာဝန်များကို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပြီး NHRI များ၏ သဘောသဘာဝ နှင့် လုပ်ငန်း လည်ပတ်မှု စံချိန်စံညွှန်းများကို သတ်မှတ်ထား သည်။ အဆိုပါ အခြေခံမူများအား NHRI များမှ ရေးဆွဲခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပြီး မူဘောင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ တစ်ခုကိုသာ အသုံးပြုရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ ခြုံငုံထားသည့် လမ်းညွှန်ချက်များ ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။⁴ ပါရီ အခြေခံမူများတွင် NHRI များကို စိစစ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် အဓိက အခြေခံ စံချိန်စံညွှန်း ၆ ခု ပါဝင်သည်။

- လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှု - အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး စံချိန်စံညွှန်းများကို အခြေခံထားသည့် ကျယ်ပြန့်သော လုပ်ပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်
- အစိုးရ၏ ထိန်းချုပ်မှုမှ ကင်းလွတ်၍ မိမိ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်
- ဥပဒေပြဌာန်းချက် သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေဖြင့်တရားဝင်အာမခံချက်ပေးထားသည့် လွတ်လပ်ခွင့်
- ဗဟုဝါဒ
- လုံလောက်သော အရင်းအမြစ်များ
- စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအတွက် လုံလောက်သည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ

¹ ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ အမိန့် ထုတ်ပြန်ချက် (၃၄/၂၀၁၁) ၂၀၁၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်

² ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၂၁/၂၀၁၄။ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် ဥပဒေ၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ် မတ်လ ၂၈ ရက်

³ ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံ "လူ့အခွင့်အရေးများ တိုးမြှင့်ရေး နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ" ၁၉၉၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၀ ရက်။

A/RES/48/134

<<http://www.un.org/documents/ga/res/48/a48r134.htm>>

⁴ လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ရေး နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပထမဦးဆုံးသော နိုင်ငံတကာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ပါရီမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည်။ အဓိက ရလဒ်မှာ အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဆင့်အတန်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခြေခံမူများ (ပါရီ အခြေခံမူများ) ဖြစ်သည်။

အဆိုပါ အခြေခံမူများအား NHRI များအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည့် (ယခင်က "အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများအတွက် နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ"ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သော)⁵ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်း (GANHRI)က သုံးသပ်လေ့လာ၍ ခေတ်နှင့်အညီ မွမ်းမံထားခြင်းဖြစ်သည်။⁶ GANHRI အသိအမှတ် ပြုရေး ဆပ်ကော်မတီ (SCA) သည် NHRI များနှင့် ယင်းတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များအတွက် ဥပဒေရေးရာ မူဘောင် စိစစ်သုံး သပ်ချက်ကို အခြေခံ၍ NHRI များအား သုံးသပ်လေ့လာပြီး အသိအမှတ်ပြု သတ်မှတ်ပေးသည်။ အသိအမှတ်ပြု သတ်မှတ်ရာ တွင် အဆင့် ၃ ရပ်ရှိသည်။ NHRI များအား "A" အဆင့် (ပါရီ အခြေခံမူများအား အပြည့်အဝ လိုက်နာသည်)၊ "B" အဆင့် (အပြည့်အဝ လိုက်နာမှုမရှိ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက် ပြုလုပ်ရန် သတင်းအချက်အလက် လုံလောက်မှုမရှိ)နှင့် "C" အဆင့် (လိုက်နာမှုမရှိ) ဟူ၍ သတ်မှတ်သည်။ SCA သည် MNHRC ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် သုံးသပ်လေ့လာခဲ့ပြီး ကော်မရှင်အား B အဆင့် သတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။ ထိုသို့သတ်မှတ်ရာတွင် ပါရီ အခြေခံမူများအား MNHRC မှ အပြည့်အဝ လိုက်နာမှုမရှိသည့် နယ်ပယ်များကို သတ်မှတ်ဖော်ပြခဲ့သည်။ "A" အဆင့်ရှိသည့် NHRI များသည်သာ လူ့အခွင့်အရေး ကောင်စီတွင် ပါဝင်ခွင့်ရှိပြီး မဲပေးပိုင်ခွင့်များနှင့် NHRI များ၏ လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင် ခွင့်ရှိသည်။

MNHRC သည် NHRI များ၏ အာရုံပစ်ဖိတ်ဖိုရမ် (APF) တွင် အဖွဲ့ဝင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားခဲ့သည်။⁷ APF သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် MNHRC အား တွဲဖက်အဖွဲ့ဝင်အဆင့်အဖြစ်⁸

⁵ ICC အသိအမှတ်ပြုရေး ဆပ်ကော်မတီ (SCA) ၊ <<http://nhri.ohchr.org/EN/AboutUs/ICCAccreditation/Pages/default.aspx>> (၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၆ ရက်)

⁶ လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ရေး နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ၊ "အသိအမှတ်ပြုရေး ဆပ်ကော်မတီ (SCA) ၏ အစည်းအဝေးများမှ အစီရင်ခံစာ နှင့် အကြံပြုတင်ပြချက်များ"၊ ဂျီနီဗာမြို့၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၆ ရက်မှ ၂၀ ရက်

⁷ အာရုံပစ်ဖိတ်ဖိုရမ်သည် NHRI များအတွက် ဒေသတွင်း ကွန်ရက် ၄ ခုအနက် တစ်ခုဖြစ်သည်။ APF ကို ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ယနေ့အချိန်တွင် အဖွဲ့ဝင် ၂၂ ဦး ပါဝင်သည်။ APF သည် ဒေသတွင်းရှိ NHRI များ တည်ထောင်ရေး နှင့် ခိုင်မာအားကောင်းစေရေးကို အထောက်အပံ့ပေးသည်။ <<http://www.asiapacificforum.net>> တွင် ဆက်လက်ကြည့်ရှုပါ။

သတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် MNHRC သည် APF ထံမှ ဥပဒေရေးရာ အကြံဉာဏ်များနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အထောက် အပံ့များ ရယူပိုင်ခွင့်ရှိလာခဲ့သည်။ ယင်း အချိန်တွင် APF သည် ကော်မရှင်၏ တရားဝင် အဆင့်အတန်း၊ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် ထုတ်ပယ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံး လုပ်နည်း များ၊ အရန်ဝန်ထမ်းဦးရေများပြားခြင်းနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အမှီအခို ကင်းမှု မရှိခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခဲ့သည်။

NHRI များ၏ လုပ်ငန်းများကို သုံးသပ်စိစစ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်သည့် အခြား သက်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက် များမှာ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ မဟာမင်းကြီးရုံး၏ *အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထိရောက်မှုကို သုံးသပ်ခြင်း (Assessing the Effectiveness of National Human Rights Institutions)*⁹ နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့ (Amnesty International) ၏ *လူ့အခွင့်အရေးများကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ရေးနှင့် မြှင့်တင်ရေးအတွက် အကြံပြု တင်ပြချက်များ (Recommendations for Effective Protection and Promotion of Human Rights)*¹⁰ တို့ဖြစ်ကြသည်။

⁸ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံပစ်ဖိတ်ဖိုရမ်၊ "APF ၁၇- မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်မှ APF အဖွဲ့ဝင်ခွင့် လျှောက်ထားခြင်း၊ ၁၇ ကြိမ်မြောက် APF နှစ်စဉ် အစည်းအဝေး၊ ဂျီနီဗာမြို့၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်။

⁹ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ မဟာမင်းကြီးရုံး၏ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ၊ *လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထိရောက်မှုကို သုံးသပ်ခြင်း (Assessing the Effectiveness of National Human Rights Institutions)* ၊ (ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ - လူ့အခွင့်အရေး မူဝါဒအတွက် နိုင်ငံတကာ ကောင်စီ၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ်)

¹⁰ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့၊ "အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများ - လူ့အခွင့်အရေးများကို ထိရောက်စွာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး နှင့် မြှင့်တင်ရေးအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့၏ အကြံပြုတင်ပြချက်များ" ၂၀၁၀ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်၊ <<http://www.nhri.net/pdf/IOR4000701.pdf>>

၃. မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့ အတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တရားစီရင်ခွင့် အာဏာများ

MNHRC အား မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေတွင် ပါဝင်သည့် လူ့အခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်းထားသည်။¹¹ ထို့ပြင် ကော်မရှင်တွင် အစိုးရ၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး တာဝန်များအား လိုက်နာမှုရှိ မရှိ လေ့လာသုံးသပ် နိုင်ရန်နှင့် ဥပမာအားဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ (UN) စာချုပ်စာတမ်းဆိုင်ရာစနစ်များနှင့် နိုင်ငံတကာ ပုံမှန်ဆန်းစစ်ရေး စနစ် (UPR) တို့ နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည်။

၃.၁ လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ခြင်း- အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ

လူ့အခွင့်အရေးများအား မြှင့်တင်ရာတွင် လူ့အခွင့်အရေး အသိပညာပေးခြင်းများ၊ လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုစနစ်များအကြောင်း အသိပညာပေးခြင်းများနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေဆိုင်ရာသုတေသနများကို ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း တို့ပါဝင်သည်။ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများတွင် ပညာရေးစနစ် အတွင်း လူ့အခွင့်အရေး သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းခြင်းနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ကဲ့သို့သော အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအတွက် သင်တန်းပို့ချရေး လက်စွဲစာအုပ်များ ပြင်ဆင်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ယခင်က MNHRC သည် ပြည်ထောင်စုထူးဝန်အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း၍ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအား သင်တန်းပို့ချရာတွင် လူ့အခွင့်အရေး အသိပညာပေးခြင်းများ တဖြည်းဖြည်း ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ အဆိုပါ အစီအစဉ်တွင် MNHRC သည် သင်တန်းသားဦးရေ ၁၀၀၀ ကျော်ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်း (UDHR) အကြောင်း သင်တန်းပို့ချခဲ့သည်။¹² MNHRC သည် ရဲအရာရှိများအတွက် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ သင်တန်းများကိုလည်း စီစဉ်ခဲ့သည်။

NHRI များသည် အခြေခံ အခွင့်အရေးများအကြောင်း အသိ ပညာပေးရန် နည်းစနစ်များစွာ အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ အဆိုပါ

နည်းစနစ် များတွင် သင်တန်းပို့ချခြင်းများ၊ ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းများမှ လူထုအစီ အစဉ်များအထိ ပါဝင်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် (HRCSL) သည် နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ မီဒီယာများ၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အခြား တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ အတူတကွ စုပေါင်း၍ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ခြင်းများကို စုပေါင်းဆန့်ကျင် လှုံ့ဆော်ကြရန် အလွန် ကြီးမားသည့် ပြည်သူလူထု စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပွဲ တစ်ခုကို ဦးဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။¹³

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ သည် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းရှိ ပြည်သူလူထု၏ ပညာရေးတွင် ဦးဆောင် ကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည့် အတွက် MNHRC သည် ယင်းအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုများ နှင့် ကွန်ရက်များကို အသုံးပြု၍ လုပ်ငန်းများအား ချဲ့ထွင်နိုင်ပြီး အမြင့်ဆုံး အကျိုးသက်ရောက်မှု ရရှိနိုင်စေရန် လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂ လူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး (OHCHR) သည် NHRI များ အား ပြည်သူလူထုအတွင်းရှိ မတူညီသည့် ဦးတည်ချက်များကို ဖော်ဆောင်နိုင်သည့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ CSO များ၊ ရပ်ရွာလူထု အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်သမား သမဂ္ဂများ နှင့် အခြား အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်ကြရန် အကြံပြုတင်ပြ ထားသည်။¹⁴

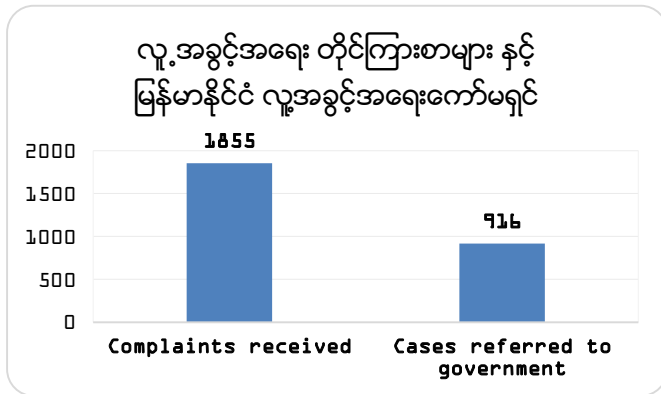
အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများတွင် သက်ဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများပါ တာဝန်များနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် ဥပဒေ ရေးရာ မူဘောင်များအား ပြန်လည်သုံးသပ်ရေးကိုလည်း ထည့်သွင်းနိုင်သည်။ MNHRC သည် ယင်းကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ CSO များနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဖြစ်စေ၊ အခြား ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဖြစ်စေ အကြောင်းအရာအလိုက် သုတေသနလုပ်ငန်းများကို လည်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်သည် နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ် (ICCPR) အကြောင်း အသိပညာပေးရန် နည်းလမ်း တစ်ရပ်အနေဖြင့် ICCPR စာချုပ်အပေါ် နိုင်ငံတော်၏ လိုက်နာမှု အကြောင်း လေ့လာချက်တစ်စောင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပြီး စာချုပ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကို မည်သို့တိုးမြှင့်နိုင် ကြောင်းကိုလည်း အကြံပြုတင်ပြခဲ့သည်။¹⁵

¹¹ ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ အမိန့် ထုတ်ပြန်ချက် (၃၄/၂၀၁၁) ၊ အပိုဒ် ၁
¹² ၂၀၁၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအတွင်း MNHRC နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း
¹³ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်၊ "HRCSL မှ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု ဆန့်ကျင်ရေး စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှု စတင်ခြင်း" ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၅ ရက်။

¹⁴ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ မဟာမင်းကြီးရုံး၏ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ၊ လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်း၏ ထိရောက်မှုကို သုံးသပ်ခြင်း (Assessing the Effectiveness of National Human Rights Institutions)
¹⁵ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်၊ "ICCPR - ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ၏ လိုက်နာမှု သုံးသပ်ချက်တစ်ခု" ၂၀၁၃ ခုနှစ် မတ်လ

၃.၂ လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ခြင်း- တရားစီရင်ခွင့် အာဏာများ

MNHRC တွင် လူ့အခွင့်အရေး ဖောက်ဖျက်မှုများအား စုံစမ်းစစ်ဆေးနိုင်သည့် အာဏာရှိသည်။ ယင်းတွင် သက်သေခံများအား ခေါ်ယူစစ်ဆေးခြင်း၊ အကျဉ်းထောင်၊ အကျဉ်းစခန်း၊ အချုပ်ခန်းများနှင့် အစိုးရ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးစခန်း၊ ဌာနများသို့ (ကြိုတင် အကြောင်းကြား၍) သွားရောက်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်များထံ ရှေ့ဆက်အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အကြံပြုတင်ပြနိုင်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ MNHRC သည် အဆိုပါ ရည်ရွယ်ချက်အတွက် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေနှင့် သက်သေခံဥပဒေတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ပြဌာန်းချက်များအား မှီငြမ်းအသုံးပြုနိုင်သည်။ MNHRC ၏ နောက်ဆုံးရ နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာ (၂၀၁၄) ခုနှစ်အရ MNHRC သည် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အကျဉ်းထောင် ၁၀ ခုသို့ သွားရောက်စစ်ဆေးခဲ့ပြီး တိုင်ကြားစာ ၁၈၅၅ စောင် လက်ခံရရှိခဲ့ကာ ယင်းတိုင်ကြားစာများ အနက် ၂၂၅ ခုကိုသာ စုံစမ်းစစ်ဆေးခဲ့သည်။¹⁶

အရင်းအမြစ် - MNHRC နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်။ နောက်ပိုင်း နှစ်များအတွက် အချက်အလက် မရရှိနိုင်သေးပါ။

¹⁶ MNHCR နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာ ၂၀၁၄ ခုနှစ် (မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ပြန်ချက်)။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွက် ကိန်းဂဏန်းများ မရရှိနိုင်သော်လည်း MNHCR သည် စုံစမ်းစစ်ဆေးခဲ့သည့် အမှု ၅ ခုအတွက် အကျဉ်းထောင် ၆ ခုသို့ သွားရောက် စိစစ်လေ့လာခဲ့ကြောင်းကို ယင်း၏ ဝက်ဆိုက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

¹⁷ မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေ အမှတ် ၂၁/၂၀၁၄။ ပုဒ်မ ၂၈။

¹⁸ ပါရီ အခြေခံမူများ၊ အခန်း ၇၊ ပြဌာန်းချက် ၃ (က) (၂)

သို့ရာတွင် MNHRC ၏ တိုင်ကြားစာ ဖြေရှင်းရေး အာဏာများတွင် အကန့် အသတ်အချို့ ရှိနေသည်။

- MNHRC သည် လူ့အခွင့်အရေးများအား စနစ်တစ်ခုအသွင် ထပ်တလဲလဲဖြစ်သည့် သို့မဟုတ် အမြစ်တွယ်နေသည့် ဖောက်ဖျက်သည့် အမှုများတွင်သာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများကို စတင်လုပ်ဆောင်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။¹⁷ ပါရီ အခြေခံ မူအရ NHRI များသည် “ပေါ်ပေါက်လာသမျှ မည်သည့် လူ့အခွင့်အရေး ဖောက်ဖျက်မှုအခြေအနေနှင့်မဆို” ဆက်စပ်နေသည့် ကိစ္စရပ်များတွင် ကြားနာရန် သို့မဟုတ် အစီရင်ခံစာတင်ပြရန် ထိန်းချုပ် နိုင်ခွင့်ရှိရမည်ဖြစ်သည်။¹⁸
- MNHRC သည် အကျဉ်းထောင်များသို့ သွားရောက်စစ်ဆေးရာတွင် အာဏာပိုင်များကို အသိပေးအကြောင်းကြားရန် လိုအပ်သည်။ တို့ကြောင့် ယင်းဌာနများရှိ အခြေအနေများအပေါ် လက်တွေ့ကျကျ သိမြင်နိုင်ချင်မှ သိနိုင်ပေမည်။ MNHRC ၏ နောက်ဆုံးရ အစီရင်ခံစာတွင် SCA သည် ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ စိစစ်စောင့်ကြည့်နိုင်စေရေးအတွက် “ကြေညာ ထားခြင်းမရှိသည့်” သွားရောက် စစ်ဆေးခြင်းများ လုပ်ဆောင် ရန် MNHRC အား အကြံပြုထားသည်။¹⁹
- ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းစီ သို့မဟုတ် အုပ်စုများသည် MNHRC ထံ တိုင်ကြားမှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ကော်မရှင်သည် တိုင်ကြားမှုတစ်ခုအတွက် အကယ်၍ “ပိုမို သင့်တော်သည့် ဖြေရှင်းချက် သို့မဟုတ် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့် တိုင်ကြားမှုလမ်းကြောင်းတစ်ခု ရှိနေပါက” အဆိုပါ တိုင်ကြားမှုအား စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း မပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။²⁰
- အကယ်၍ အမှုတစ်ခုသည် တရားရုံးတစ်ခုခုတွင် တရားရင်ဆိုင်နေရလျှင် သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားရုံးတစ်ရုံး က “အမှုတစ်ခုအား အပြီးသတ်

¹⁹ လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ရေး နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ၊ “အသိအမှတ်ပြုရေး ဆပ်ကော်မတီ (SCA) ၏ အစည်းအဝေးများမှ အစီရင်ခံစာ နှင့် အကြံပြုတင်ပြချက်များ” ၊ ဂျီနီဗာမြို့၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၆ ရက်မှ ၂၀ ရက်။ စာမျက်နှာ ၁၃။

²⁰ မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေ အမှတ် ၂၁/၂၀၁၄။ ပုဒ်မ ၃၂ (ဂ)။

အမိန့်ချမှတ်ပြီးဖြစ်လျှင်” ထပ်မံ၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးခွင့် မရှိပေ။²¹

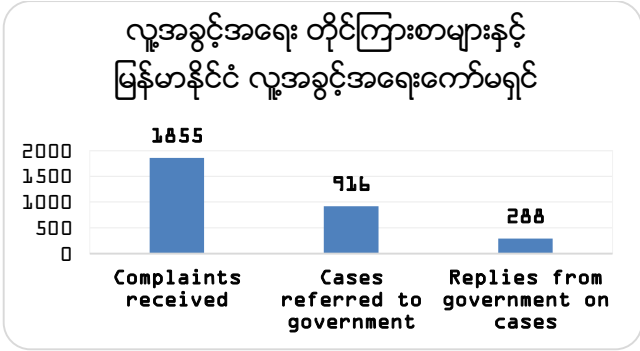
ပါရီ အခြေခံမူများအရ NHRI များတွင် တိုင်ကြားမှုများ ကို လက်ခံရန်နှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်အတွက် အာဏာများရှိနေရန် မလိုပေ။ သို့ရာတွင် NHRI များတွင် ယင်းအာဏာများရှိနေသည့် အခါတွင် တိုင်ကြားမှုများကို “မျှတစွာ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ၊ ထိရောက်စွာ၊ လျင်မြန်စွာ နှင့် တာဝန်တည်တံ့စွာ ဖြေရှင်းရမည်ဟု အခြေခံမူများတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းဖော်ပြချက်အရ စာဖြင့် ရေးသား ဖော်ပြထားသည့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် အများ ပြည်သူမှ ကြည့်ရှုနိုင်သည့် တိုင်ကြားမှု ဖြေရှင်းရေး လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရန် လိုအပ်သည်။²²

MNHRC၏ နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာ (၂၀၁၄) တွင် အမှု လွှဲပြောင်းမှု များအကြောင်း အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ဖော်ပြထားသည်။ လက်ခံ ရရှိခဲ့သည့် တိုင်ကြားမှု ၁၈၅၅ ခုအနက် အမှု ၉၁၆ ခုအား အစိုးရထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်။

NHRI များသည် တိုင်ကြားမှုများအား အစိုးရ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများက ဖြေရှင်းသည့်အပေါ် တွင် ယင်းတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုကို စောင့်ကြည့် လေ့လာနိုင်သည့် စွမ်းရည်ရှိသင့်သည်ဟု SCA မှ အဆိုပြုထားသည်။ ဥပဒေအရ အစိုးရသည် အမှုတစ်ခုကို လွှဲပြောင်းပေးပြီး ရက် ၃၀ အတွင်း MNHRC ကို အကြောင်းပြန်ရန် လိုအပ်သည်။ အဆိုပါ သတ်မှတ် နောက်ဆုံးအချိန်နှင့် ကိုက်ညီ သည့် အမှုအရေအတွက်သည် ၁၂ မှသာ ရှိသည်။ စုစုပေါင်း အားဖြင့် MNHRC ထံသို့ တရားဝင် အကြောင်းပြန်မှု ၂၈၈ ခုရှိသည်။ ယင်းသည် လွှဲပြောင်းပေးထားသည့် အမှုများအားလုံး၏ ၃၀% ဖြစ်သည်။²³

MNHRC ၏ ၂၀၁၄ ခုနှစ် နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာအရ အမှုများ၏ ၄၉% အား ပုဒ်မ ၃၇ နှင့် ပုဒ်မ ၃၂ တို့နှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိဟုဆိုကာ ပယ်ချခံခဲ့ရသည်။ လွှဲပြောင်းပေးထားသည့် အမှုကို တရားစီရင်ခံရေးအတွက် အခြားနည်းလမ်း သို့မဟုတ် တိုင်ကြား မှုလမ်းကြောင်းတို့အတွက် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ဖော်ပြ ထားခြင်းမရှိပါ။

²¹ မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေ အမှတ် ၂၁/၂၀၁၄။ ပုဒ်မ ၃၇ (ဂ)။
²² လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ရေး နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ။ “အထွေထွေ ထုတ်ပြန်ချက်များ” ၂၀၁၃ ခုနှစ် မေလ၊ အထွေထွေ ထုတ်ပြန်ချက် ၂.၁၀။

ပယ်ချရသည့် အကြောင်းအရင်းများ၊ အစိုးရ၏ တုန့်ပြန် ဖြေကြားချက်များနှင့် အဆိုပြုထားသည့် ဖြေရှင်းချက် များအပေါ်တွင် ပိုမို၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိပါက MNHRC ၏ တိုင်ကြားမှု ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအပေါ် ယုံကြည်မှု ပိုမိုတိုးပွားလာစေမည်ဖြစ်ပြီး ထပ်မံ၍ စိစစ်နိုင်ကာ နောက်ဆက်တွဲလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်၍ CSO များ၏ အကြံပြုချက်များမှ သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိနိုင် မည်ဖြစ်သည်။ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံရှိ NHRI များမှ လွှဲပြောင်း ပေးသည့် အမှုများတွင် အစိုးရ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာ ပိုင်များသည် ဥပဒေ အရ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် (NCHR) ထံ အကြောင်း ပြန်ရန်နှင့် NCHR၏ အကြံပြု တင်ပြချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ခြင်း ရှိမရှိ၊ မည်သို့ အကောင်အထည်ဖော်ရန် စီစဉ်ထားကြောင်း နှင့် ထိုသို့မဟုတ်ပါ ကလည်း တင်ပြချက်များကို အဘယ့်ကြောင့် အကောင် အထည်မဖော်ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြရန် လိုအပ်သည်။²⁴

NHRI များ၏ ထပ်ဆောင်း အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုမှာ လူ့အခွင့် အရေးများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ပတ် သက်၍ “amicus curiae” (တရားရုံး၏ မိတ်ဆွေ) အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် တရားရုံးများထံ ကြားနေ အကြံဉာဏ်များ ပေးရန် သို့မဟုတ် အကူအညီ ပေးရန်ဖြစ်သည်။ NHRI များသည် ယင်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် အစီအစဉ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် အမှု တစ်ခုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လူ့အခွင့်အရေး ဥပဒေများ အကြောင်းကိုလည်း အကြံဉာဏ်ပေးနိုင်သည်။ သီရိလင်္ကာ နိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်တွင် မည်သည့် တရားရုံးတွင်မဆို တရားရုံး၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် အခြေခံအခွင့်အရေးများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကြားနာစစ်ဆေးမှုများအတွက် ဝင်ရောက် စွက်ဖက်နိုင်သည့် အခွင့် အရေးရှိသည်။²⁵

²³ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်၊ နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာ၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်။ စာမျက်နှာ ၁၅
²⁴ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် ပုဒ်မ (၂၀၁၂)။ အခန်း ၃၊ ပုဒ်မ ၉ (က-ဂ)။
²⁵ သီရိလင်္ကာ ဒီမိုကရက်တစ်ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံ ပါလီမန်၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁ - ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ၁၉၉၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်၊ ပုဒ်မ ၁၁ (ဂ)။

၃.၃ လွတ်လပ်စွာအစီရင်ခံတင်ပြခြင်း

MNHRC တွင် “အခြား အမျိုးသားအဆင့်၊ ဒေသတွင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးစနစ်များ၊ ဥပမာ အားဖြင့် နိုင်ငံတကာ ပုံမှန်ဆန်းစစ်ရေးစနစ် (UPR) နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်၊ ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်” လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။²⁶ ဥပမာအားဖြင့် နီပေါနိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်သည် UPR ၏ အကြံပြုတင်ပြချက်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုကို ဖြစ်တန်ကြိမ် စိစစ်လေ့လာရန် နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (NGO) ဖြစ်သော UPR Info နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းနှင့် အခြား အကျိုးစီးပွား ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သည်။²⁷ အခြားတစ်ဖက်တွင် ဩစတေးလျနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်သည် နောက်ဆက်တွဲ လုပ်ငန်းများနှင့် UPR အကြံပြုတင်ပြချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွေးတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဩစတေးလျနိုင်ငံ ပါလီမန်အတွက် ပုံမှန်သတင်းထုတ်ပြန်မှု များ လုပ်ဆောင်သည်။

အစီရင်ခံတင်ပြမှုနှင့် ပတ်သက်၍ MNHRC ထံ ခွင့်ပြုပေးထားသည့် အချို့သော လုပ်ငန်းများသည် ပါရီအခြေခံမူများကို အပြည့်အဝ လိုက်နာခြင်း မရှိပေ။ ပုဒ်မ ၂၂ (ခ) ပုဒ်မခွဲ (၃) တွင် ကော်မရှင်သည် စာချုပ်ပါ အစီရင်ခံစာများ ပြင်ဆင်ရာတွင် အစိုးရအား ပံ့ပိုးကူညီရမည်ဟု ဖော်ပြ ထားသည်။ NHRI များသည် လူ့အခွင့်အရေးစနစ်များထံ သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့ရာတွင် ကိုယ်တိုင် သတင်းပေးပို့ရမည်ဟု ICC မှ အကြံပြုထားသည်။ ICC သည် NHRI များအား “နိုင်ငံတော် အစီရင်ခံစာကို ပြုစုခြင်း မပြုလုပ်ရသလို အစိုးရ၏ ကိုယ်စား အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းလည်း မပြုလုပ်ရ” ဟု ဖော်ပြထားသည့် အထွေထွေ ထုတ်ပြန်ချက် တစ်ရပ်ကို ကြေညာခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ထုတ်ပြန်ခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းအရင်းမှာ NHRI များသည် “ယင်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် လွတ်လပ်မှုကို ထိန်းသိမ်းထားရမည်ဖြစ်ပြီး လူ့အခွင့်အရေးစနစ်များထံ သတင်း အချက်အလက်ပေးနိုင်သည့် စွမ်းရည်ရှိပါက ယင်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် အခွင့်အရေးဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်” ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။²⁸

²⁶ မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေ အမှတ် ၂၁/၂၀၁၄။ ပုဒ်မ ၂၂ (ထ)။

²⁷ UPR Info၊ “၂၀၁၃ ခုနှစ် - နီပေါနိုင်ငံ - နှစ်ဝက်ကာလ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွေး သုံးသပ်ချက်” ၂၀၁၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်

²⁸ လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ရေး နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အတွက် အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ။ “အထွေထွေ ထုတ်ပြန်ချက်များ” ၂၀၁၃ ခုနှစ် မေလ၊ အထွေထွေ ထုတ်ပြန်ချက် ၁.၄။

MNHRC ဗျူဟာမြောက် အစီအစဉ်

MNHRC သည် ၂၀၁၄-၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွက် ဗျူဟာမြောက် အစီအစဉ် တစ်ခုကို ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ယင်းအစီအစဉ်တွင် အောက်ပါ တို့ အပါအဝင် အဆိုပါ ကာလအတွက် ရည်မှန်းချက်များ သတ်မှတ်ရေးဆွဲခဲ့သည်။

- အများပြည်သူထံသို့ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သတင်း အချက် အလက်များ ထောက်ပံ့ပေးရေး
- SCA အသိအမှတ်ပြု သတ်မှတ်ပေးသည့် A အဆင့် သတ်မှတ်ချက် ရရှိရေး
- လူ့အခွင့်အရေး စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုများ အတွက် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထိတွေ့ ဆက်ဆံရေးနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရေး
- ကော်မရှင်၏ တိုင်ကြားမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်း သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအကြောင်း သတင်း အချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်ရေး

ဤဗျူဟာမြောက်

မူဘောင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်နှင့် နောက်ထပ် အစီအစဉ်တစ်ခု ရေးဆွဲ သတ်မှတ်ရန်အတွက် MNHRC သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဦးစားပေး နယ်ပယ်များ သတ်မှတ်ရန်နှင့်တကွ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်အတွက် စနစ်များ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ခိုင်မာသည့် မှတ်တိုင် များ စိုက်ထူ နိုင်ရန် ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ကျင်းပနိုင်သည်။ MNHRC ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်မှာ ကျယ်ပြန့်ပြီး အရင်းအမြစ်များမှာ အကန့်အသတ် ရှုသည့်အတွက် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း၍ အစီအစဉ်ရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် ကော်မရှင်အား အရပ် ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဦးစားပေးကိစ္စရပ်များကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သည့် ပြည်သူလူထုနှင့် လုပ်ဆောင်ရာတွင် ယင်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို ကြားနာ နိုင်ရန် အထောက်အကူ ပြုလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်ပေးထားပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော အစီ အစဉ်ရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို ကျင့်သုံးခြင်းသည် MNHRC၏ လုပ်ငန်းများ၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်း တည်

ဆောက်ပုံများနှင့် ရင်းမြစ်များ အပေါ် သိမြင်နားလည်မှုများ တိုးပွားလာစေရာတွင် သာမကဘဲ အဖွဲ့ အစည်းအပေါ် ယုံကြည်မှု ပြန်လည်ရရှိလာနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး MNHRC နှင့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများအကြားတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရေးအတွက် ခိုင်မာသည့်ချဉ်းကပ်မှုလမ်းကြောင်းများ ပေါ်ပေါက် လာစေမည်ဖြစ်သည်။ မကြာသေးမီက စိစစ်လေ့လာ ချက်တစ်ခု တွင် SCA သည် MNHRC အား သဘောထားအမြင် ပြောင်းလဲ ရန် တောင်းဆိုထားပြီး "ယင်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျယ်ပြန့် လွတ်လပ်ပြီး ရည်ရွယ်ချက်ရှိ သည့် ကျင့်သုံးမှုတစ်ခုအဖြစ် အသုံးချရန်" တိုက်တွန်းထားသည်။²⁹ SCA သည် MNHRC အား လက်ရှိ တည်ဆဲဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအတွက် စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ရန် အကြံပြုတင်ပြထားသည်။

၄. အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ- ခေါင်းဆောင်ပိုင်း၊ ဌာနများကြားရှိအချိတ်အဆက်နှင့် ဝန်ထမ်းများ

၄.၁ ခေါင်းဆောင်ပိုင်း- ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ ခန့်အပ်ရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ရွေးချယ်သည့် စံချိန် စံညွှန်းများ

MNHRC တည်ထောင်သည့် ဥပဒေတွင် နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် ကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီး ချုပ်၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထား ရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး၊ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ တရားလွှတ်တော် ရှေ့နေများကောင်စီမှ ကိုယ်စား လှယ်တစ်ဦး၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦး၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့ချုပ်မှ ကိုယ်စား လှယ်တစ်ဦး နှင့် ဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းထားသော အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦး တို့ပါဝင်သော ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်လောင်း စိစစ်ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း ရမည်။ စိစစ်ရွေးချယ်ရေး အဖွဲ့သည် ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် လောင်း ၃၀ ဦး၏ အမည်စာရင်းကို နိုင်ငံ တော်သမ္မတထံ တင်ပြရမည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် လွှတ်တော် နှစ်ရပ်၏ ဥက္ကဋ္ဌများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များကို ရွေးချယ်ခန့်

²⁹ လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ရေး နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ၊ "အသိအမှတ်ပြုရေး ဆပ်ကော်မတီ (SCA) ၏ အစည်းအဝေးများမှ

အစီရင်ခံစာ နှင့် အကြံပြုတင်ပြချက်များ" ၊ ဂျီနီဗာမြို့၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၆ ရက်မှ ၂၀ ရက်။ စာမျက်နှာ ၁၂။

အပ်ရမည်။ (MNHRC တွင် ကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ အနည်းဆုံး ၇ ဦးမှ အများဆုံး ၁၅ ဦးအထိ ပါဝင်ရမည်။) SCA သည် ကော်မရှင်လောင်း စိစစ်ရွေးချယ်ရေးအဖွဲ့တွင် အစိုးရ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက် ပါဝင်မှု များပြား နေခြင်းအပေါ် စိုးရိမ် ပူပန်မှုများ ရှိခဲ့ပြီး ဥပဒေအရ သက်သေခံမည့် အနည်းဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် အရေအတွက်သတ်မှတ်ချက် မရှိကြောင်း သတိပြုမိခဲ့သည်။³⁰ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ ရွေးချယ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို အများ ပြည်သူထံ ဖော်ပြခြင်း မရှိခဲ့ကြောင်းနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့် ပေးထားခြင်းမရှိကြောင်း ကိုလည်း SCA မှ ထပ်မံသတိပြုမိခဲ့သည်။

SCA သည် NHRI တစ်ခု၏ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းကို ရွေးချယ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ရှိရမည့် လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ပြ ထားသည်။

- လစ်လပ်နေသည့် နေရာများအား အများပြည်သူထံသို့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထုတ်ပြန်ကြေညာရေး
- လျှောက်ထားရေး၊ စိစစ်ရေးနှင့် ရွေးချယ်ရေး လုပ်ငန်း စဉ်တွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း နှင့်/သို့မဟုတ် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို မြှင့်တင်ရေး
- လျှောက်ထားသူများအား စိစစ်ရာတွင် ကြိုတင် သတ်မှတ် ထားသော၊ မေ့မိဌာန်ကျသော၊ အများပြည်သူထံ ရောက်ရှိ နိုင်သော စံချိန်စံနှုန်းများဖြင့် စိစစ်ရေး

MNHRC၏ လက်ရှိ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွင် ယခင် အစိုးရ ဝန်ထမ်းများပါဝင်ပြီး တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများမှ ကိုယ်စား လှယ်များ သို့မဟုတ် အမျိုးသမီး ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ ပါဝင်ခြင်း မရှိပေ။ ပါရီ အခြေစိုက်မှုများအရ NHRI များသည် “လူ့အခွင့် အရေးများကို မြှင့်တင်ရေး နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့တွင် ပါဝင်သည့် လူမှုရေးအင်အားစုများမှ အင်အားစု အများအပြားကို ကိုယ်စားပြုရန်” လိုအပ်သည့်အတွက် စိစစ်ရွေးချယ်ရေး လုပ်ငန်း စဉ်တွင် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ အုပ်စုအမျိုးမျိုးနှင့် ပညာ အရည်အချင်း အမျိုးမျိုးရှိသည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ အရေ အတွက်ကို အမြင့်ဆုံးဖြစ်လာစေရန် ရည်ရွယ် သင့်သည်။³¹ ICC ၏ အထွေထွေ ထုတ်ပြန်ချက် ၁.၇ တွင် ဗဟုဝါဒ ဆိုသည်မှာ မတူကွဲပြားသည့် လူမျိုး၊ ဘာသာနှင့် ပထဝီအနေအထား အရ

အုပ်စုများ ကိုယ်စားပြုပါဝင်ရေးဖြစ်ပြီး အဖွဲ့အစည်း၏ အဆင့်တိုင်း တွင် အမျိုးသမီးများ၏ ကိုယ်စားပြုမှုကို တိုးမြှင့်ရေးလည်း ဖြစ်သည်ဟု ညွှန်းဆိုထားသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်၏ ဥပဒေရေးရာ မူဘောင်အရ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးချင်းစီသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ မတူညီသော နယ်မြေ သို့မဟုတ် ဒေသများအား ကိုယ်စားပြုရန် လိုအပ်သည်။³² အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့သည် စိစစ် ရွေးချယ်ရေး နှင့် ခန့်အပ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ခိုင်မာစွာထည့်သွင်း ရေး၊ အထူးသဖြင့် “လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ပိုမိုထိခိုက်လွယ်သော အစိတ် အပိုင်းများမှ အကျိုးစီးပွားများကို ကိုယ်စားပြုသည့် လူ့အခွင့် အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူများ ပါဝင်ရေး (NGO များ၊ အတိုက်အခံ ခေါင်းဆောင်များ၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်များ၊ လူမှုလုပ်သားများ၊ ဂျာနယ်လစ်များလည်း ပါဝင်နိုင်သည်။)” ကို အကြံပြုတင်ပြထားသည်။³³

၄.၂ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ

လက်ရှိတွင် MNHRC သည် ဌာန ၅ ခုတွင် ဝန်ထမ်း ပေါင်း ၆၀ ကျော်ကို ခန့်အပ်ထားသည်။ ဌာနတစ်ခုချင်းစီကို ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးစီမှ ဦးဆောင်သည်။³⁴

- လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာမူဝါဒနှင့် ဥပဒေရေးရာဌာန
- လူ့အခွင့်အရေးမြှင့်တင်ရေးနှင့် လေ့ကျင့်ပညာပေးရေးဌာန
- လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဌာန
- နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးဌာန
- စီမံရေးရာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဌာန

ဥပဒေရေးရာဌာနသည် NHRI များ၏ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များ အောင်မြင်ရေးအတွက် အဓိကကျသည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နှင့် ဥပဒေအရ မျှတစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဥပဒေရေးရာ

³⁰ လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ရေး နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ၊ “အသိအမှတ်ပြုရေး ဆပ်ကော်မတီ (SCA) ၏ အစည်းအဝေးများမှ အစီရင်ခံစာ နှင့် အကြံပြုတင်ပြချက်များ” ၊ ဂျီနီဗာမြို့၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၆ ရက်မှ ၂၀ ရက်။ စာမျက်နှာ ၁၁။
³¹ ပါရီ အခြေစိုက်မှုများ၊ အခန်း ၁၊ ပြဌာန်းချက် ၁။
³² ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ အမျိုးသားညီလာခံ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးရုံး၊ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်

ဥပဒေ ၂၀၁၂။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇွန်လ ၅ ရက်။ အခန်း ၂။ ပုဒ်မ ၃.၂ (ခ)။
³³ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အဖွဲ့အစည်း၊ “အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများ - လူ့အခွင့်အရေးများကို ထိထိရောက်ရောက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် နှင့် မြှင့်တင်ရန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အဖွဲ့အစည်း၏ အကြံပြုတင်ပြချက်များ” စာမျက်နှာ ၅။
³⁴ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအတွင်း MNHRC နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

ကျွမ်းကျင်မှုရှိရန် လိုအပ်သည်။ ထို့ပြင် NHRI အများ အပြားသည် မိမိတို့၏ လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်မှုများ ရရှိလိုသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များထံ ဥပဒေရေးရာ အကြံဉာဏ်များပေးကြသည်။ သတင်းအချက်အလက် ပေးပို့ရေး နှင့် ထိရောက်စွာ စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးတို့အတွက် ဖြစ်စဉ် မှတ်တမ်းများ အထူးစီမံခန့်ခွဲရေးဌာနရှိလျှင် အထောက်အကူ ဖြစ်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် အချို့ NHRI များတွင် အများပြည်သူ လက်လှမ်းမီရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး နယ်ပယ်အတွက် မီဒီယာ များနှင့် လူထုထံ သတင်း အချက်အလက် ထုတ်ပြန်ရေးနှင့်တကွ CSO များနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ရေးတို့ကို အထူးစီမံခန့်ခွဲ သည့် ဌာနများ ရှိကြသည်။ NHRI များ ထံမှ ပုံမှန် သတင်း အချက်အလက် ရရှိရေးသည် အထူးသဖြင့် မိမိတို့၏ အခန်း ကဏ္ဍကို ပြည်သူလူထုမှ နားလည်သဘောပေါက်စေရန် လိုအပ် သည့် အဖွဲ့အစည်းသစ်များအတွက် အရေးကြီးသည်။

MNHRC ဥပဒေတွင် ရုံးခွဲများ တည်ထောင်ရေးကို ပြဌာန်း ထားသည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းသည် MNHRC အား ဖယ်ကျဉ်ခံထားရသည့် ပြည်သူများနှင့် လူနည်းစုများထံ ထိရောက် စွာ လက်လှမ်းမီ ရောက်ရှိနိုင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေးတို့အတွက် ဒေသန္တရရုံးများ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းပေးထားသည်။ ပါရီ အခြေခံမူများတွင် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ တစ်မျိုးတည်းကိုသာ ကျင့်သုံးရမည်ဟု ပြဌာန်းထားခြင်း မရှိသော် လည်း NHRI များသည် အစိုးရထံမှ အမှီအခိုကင်း စေရန်အတွက် ကိုယ်ပိုင် ဝန်ထမ်းများ နှင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်များ ရှိရန် လိုအပ် သည်။

၄.၃ ဝန်ထမ်းများ

MNHRC သည် လက်ရှိတွင် ဝန်ထမ်းပေါင်း ၆၀ ခန့် အပ်ထားသည်။ ပါရီ အခြေခံမူများနှင့် ကိုက်ညီစေရန် MNHRC သည် ဝန်ထမ်းများခေါ်ယူရာတွင် ကျွမ်းကျင်မှုကို အခြေခံ၍ စိစစ်ရွေးချယ်ရန်နှင့် ဗဟုဝါဒကို ကျင့်သုံးရန်အတွက် ရှင်းလင်း မှုရှိပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်ပေးထားသည့် လုပ်ငန်း စဉ်တစ်ခု ရှိရန်လိုအပ်သည်။ ဝန်ထမ်းများခေါ်ယူရာတွင် လူ့အခွင့် အရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် ကျွမ်းကျင်မှု သို့မဟုတ် အတွေ့ အကြုံကို အခြေခံ၍ဖြစ်စေ ပညာရေး ကဲ့သို့သော အခြား သီးခြား အစီအစဉ် နယ်ပယ်များရှိ ကျွမ်းကျင်မှု သို့မဟုတ် အတွေ့ အကြုံကို အခြေခံ၍ဖြစ်စေ ရွေးချယ်သင့်သည်။ အကောင်းဆုံးမှာ လုပ်ငန်း၏ အခြေအနေများကို တရားဝင်ကြေညာ၍ ဝန်ထမ်းခေါ် ယူမှုများအား အများပြည်သူထံ ထုတ်ပြန်ကြေညာပေးခြင်း ပင်ဖြစ် သည်။

အစိုးရ ဝန်ထမ်းများထဲမှ အရန်ဝန်ထမ်းများ ခန့်အပ် ထား ရှိရာတွင် ဝန်ထမ်းဦးရေ၏ အများဆုံး ၂၅% ထက်မကျော် လွန်ရန် ပါရီ အခြေခံမူများတွင် သတ်မှတ်ထားသည်။ အဆိုပါ ကန့်သတ်ချက်ကို ထည့်သွင်းရန်အတွက် MNHRC ဥပဒေကို ပြင်ဆင်နိုင်ပြီး လွတ်လပ် သည့် လက္ခဏာရပ်တစ်ခုကို ထိန်းသိမ်း ထားနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အကောင်းဘက်မှ ရှုမြင်ပါက MNHRC တွင် လက်ရှိ ခန့်အပ်ထားသည့် ဝန်ထမ်းများအနက် တစ်ဦးမှ လွဲ၍ ကျန်ဝန်ထမ်းအားလုံးကို ပြင်ပမှ ခေါ်ယူခန့်အပ်ထား ခြင်း ဖြစ်သည်။

၄.၄ လက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

MNHRC ၏ မီဒီယာ စိစစ်စောင့်ကြည့်ရေးသည် အဖွဲ့အစည်းအပေါ်တွင် ထပ်မံ၍ ဖိအားပေးမှုကို ဖြစ်စေသည်။ ယင်းသည် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်ကိုလည်း ပေါ်ပေါက်လာစေ သည်။ MNHRC ၏ လုပ်ငန်းများကို အများပြည်သူထံ ပိုမို ထုတ်ဖော်ပြသခြင်းသည် ကော်မရှင်နှင့် ပြည်သူလူထုအကြား ထိတွေ့ဆက်ဆံမှု ပိုမိုတိုးပွားစေပြီး တိုင်ကြားမှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို အသုံးပြုရာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူကောင်းမွန်စေကာ MNHRC ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် လူ့အခွင့်အရေးများအကြောင်းကို ယေဘုယျ အားဖြင့် ပိုမို သိမြင်လာစေသည်။

MNHRC ၏ အင်တာနက်ပေါ်တွင် ရောက်ရှိမှုကို အထောက်အကူပြုစေနိုင်သည့် ရိုးရှင်းလွယ်ကူသည့် အဆင့် တစ်ရပ်မှာ အောက်ပါ အကြောင်းအရာများကို ထည့်သွင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

- လက်ရှိ ဖြစ်စဉ်များအကြောင်း ပြက္ခဒိန်ဇယားတစ်ခု
- သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပြဌာန်းချက်များ စုစည်းမှု
- အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် တိုင်ကြားစာများ တင်ပြနိုင်သည့် စနစ်တစ်ခု
- MNHRC မှ ရေးဆွဲပြုစုထားသော သင်တန်းပို့ချရေး အချက်အလက်များနှင့် အရင်းအမြစ်များကို ရှာဖွေ နိုင်သည့် ဒေတာဘေ့စ် (အချက်အလက် အစုအဝေး) တစ်ခု
- သတင်းထုတ်ပြန်ချက်များ နှင့် မီဒီယာအဆက်အသွယ်များ
- ကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ
- အာရုံစူးစိုက်သည့် နယ်ပယ်များ သို့မဟုတ် လှုပ်ရှားမှု ပြင်ဆင်မွမ်းမံချက်များကို တင်ပြထားသော ပုံမှန်သတင်းလွှာတစ်စောင် ပေးပို့ထုတ်ပြန်ခြင်း

ဥပမာကောင်းများမှာ သြစတေးလျနိုင်ငံ လူ့အခွင့် အရေး ကော်မရှင်၊ ထိုင်းနိုင်ငံ အမျိုးသားလူ့အခွင့် အရေး ကော်မရှင် သို့မဟုတ် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေး

ကော်မရှင်တို့၏ ဝက်ဆိုက်များဖြစ်ကြသည်။³⁵ MNHRC နှင့်ပတ်သက်သည့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြင်ဆင်မွမ်းမံချက်များ (ဥပမာအားဖြင့် ဝန်ထမ်းနေရာလစ်လပ်မှု ကြေညာချက်များ) ကို ပုံမှန် ထုတ်လွှင့် ခြင်းဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို တိုးမြှင့်စေသည့် နည်းလမ်း တစ်ရပ်အဖြစ် ဝက်ဆိုက်တစ်ခုကို အသုံးပြုနိုင်မည့် အပြင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းများ၊ တရားဝင်အစည်း အဝေး များရှိ အကြောင်းအရာများ၊ နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာများ၊ တင်ဒါခေါ်ယူ မှုများနှင့် အလုပ်အကိုင်ခေါ်ယူမှု အသိပေးစာများကိုလည်း အများ ပြည်သူထံ ရောက်ရှိ စေရန် လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

၅. ဘက်ဂျက်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ် များ- အမှီအခိုကင်းမှုနှင့် မိမိ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များ လွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်နိုင်မှု

၅.၁ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအမှီအခိုကင်းမှု

ပါရီ အခြေခံမူများအရ NHRI များသည် ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းများကို အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လုံလောက်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ အထူးသဖြင့် ရန်ပုံငွေ လုံလောက်လောက်ရှိရန် လိုအပ်သည်။ ပါရီအခြေခံမူ များတွင် “အဆိုပါ ရန်ပုံငွေများ၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် အစိုးရထံမှ အမှီအခိုကင်းနေစေရန်ဖြစ်ပြီး လွတ်လပ်မှုကို ထိခိုက် စေနိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးအရ အထိန်းချုပ်ခံ မဖြစ်စေရန်အတွက် မိမိတို့တွင် ကိုယ်ပိုင်ဝန်ထမ်းများနှင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်များ ရှိရန်ဖြစ် သည်” ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။³⁶

ရန်ပုံငွေ ပမာဏသည် သက်ဆိုင်ရာ အခြေအနေ အကြောင်းအရာအပေါ် မူတည်နေသော်လည်း NHRI များအတွက် ဘက်ဂျက် မူကြမ်းရေးဆွဲရာ တွင် အောက်ပါ စံချိန်စံနှုန်းများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ရမည်ဟု SCA မှ ညွှန်ပြထားသည်။

- က) NHRI ကို လူနည်းစုများနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စု များမှ လက်လှမ်းမီနိုင်စေရန်အတွက် ဌာနခွဲများ တည်ထောင် ရန် ရန်ပုံငွေ လုံလောက်လောက် ရှိရမည်။
- ခ) ရန်ပုံငွေများသည် တိုင်ကြားစာတင်ခြင်းနှင့် သတင်း အချက်အလက် ဒေတာဘေ့စ် (အချက်အလက် အစု အဝေး) တို့ပါဝင်သည့် ခိုင်မာအားကောင်းသည့် ဆက်သွယ်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံ တစ်ခုအတွက် လုံလောက်ရမည်။

ဂ) NHRI များ၏ အဖွဲ့ဝင်များ နှင့် ဝန်ထမ်းလစာများသည် အလားတူ တာဝန်ဝတ္တရားများရှိသည့် ပြည်သူ့ ဝန်ထမ်းများ၏ လစာနှင့် ညီမျှ ရမည်။

အခြေခံသဘောအရ NHRI တစ်ခုအား ရန်ပုံငွေ လုံလုံလောက်လောက် ထောက်ပံ့ပေးရန်မှာ နိုင်ငံတော်၏ တာဝန် ဖြစ်သည်။ MNHRC သည် ယင်း၏ လွတ်လပ်မှုနှင့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဖြောင့်မတ်မှုကို မထိခိုက်သရွေ့ ပြင်ပမှ ငွေကြေး ပံ့ပိုးမှုများ အပါအဝင် အခြား မည်သည့် အရင်းအမြစ် များမှ အလှူငွေများကိုမဆို လက်ခံခွင့်ရှိသည်။ ပါရီ အခြေခံ မူများအရ ယေဘုယျအားဖြင့် NHRI များသည် ဗဟိုလုပ်ငန်းများ မဟုတ်သည့် လုပ်ဆောင်မှုများအတွက် ရန်ပုံငွေများကို လက်ခံခွင့်ရှိပြီး နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး အညွှန်းကိန်းများ၏ အခြေအနေပေါ် မူတည်၍ ဗဟိုလုပ်ငန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေ များကိုပင် လက်ခံနိုင်သည်။ ပြင်ပမှ ရန်ပုံငွေပံ့ပိုးမှုများသည် NHRI များ၏ လွတ်လပ်မှုကို မည်သည့် နည်းဖြင့် မှ ထိခိုက်ခြင်း မရှိစေရဘဲ အဖွဲ့အစည်းအတွက် မူလပြဌာန်းထားသည့် ဦးစား ပေးလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူပြုရန်အတွက်သာ လက်ခံရ မည်။

၅.၂ ဘက်ဂျက်ဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု

ဘက်ဂျက်ဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုဆိုသည်မှာ ငွေကြေး ခွဲဝေသတ်မှတ်ရေး ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်း၏ လွတ်လပ်မှု အတိုင်းအတာကို ဆိုလိုသည်။ MNHRC တည်ထောင်သည့် ဥပဒေတွင် “နိုင်ငံတော်”သည်သာ ရန်ပုံငွေပံ့ပိုးမှုများကို ထောက် ပံ့ပေးရမည်ဟု ဖော်ပြထားပြီး ဘက်ဂျက်အသုံးစရိတ် လျှောက်ထားချက်များအား နိုင်ငံတော် သမ္မတ ရုံးသို့သုံးလ တစ်ကြိမ် တင်ပြပြီးသည့်အခါမှ ရန်ပုံငွေများထုတ်ပေး မည်ဟု ဆက်လက် ပြဌာန်းထားသည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါအစီအစဉ် သည် MNHRC အပေါ် အစိုးရအဖွဲ့၏ အလွန်အမင်း ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို ဖြစ်စေသည်။ SCA ၏ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်သည့် အသိအမှတ်ပြုရေးအစီရင်ခံစာ ၂၀၁၅ တွင် MNHRC အား ယင်း၏ ဘက်ဂျက်တွင် သုံးစွဲရန် ခွင့်ပြုထားသော ငွေကြေးများကို အသုံးပြုရာတွင် ပိုမို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်စေရန် လိုအပ်သည်ဟု မှတ်ချက်ပြုထား သည်။³⁷

³⁵ www.humanrights.gov.au, www.hrclsl.lk, နှင့် www.nhrc.or.th တို့ကိုကြည့်ရှုပါ။
³⁶ ပါရီ အခြေခံမူများ၊ အခန်း ၁။

³⁷ လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ရေး နှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ရေးအတွက် အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံတကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီ၊ “အသိအမှတ်ပြုရေး

ဥပမာအားဖြင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်တည်ထောင်သည့် ဥပဒေတွင် “ကော်မရှင်သည် ခွင့်ပြု ထားသည့် ရန်ပုံငွေများကို အတည်ပြု ထားသော သတ်မှတ်ထားသည့် ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသုံးပြုရာတွင် အစိုးရထံမှ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် တောင်းခံရန် မလိုပေ။” ဟူ၍ ပြဌာန်းထားခြင်းဖြင့် ကော်မရှင်၏ မိမိကိုယ်ပိုင် လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုကို အကာအကွယ် ပေးထားသည်။³⁸ MNHRC ၏ ရန်ပုံငွေများကို သမ္မတရုံးမှ သုံးလတ်ကြိမ်တိုင်း ပြန်လည်သုံးသပ်၍ အတည်ပြုပေးရသည့် လက်ရှိ အစီအစဉ်သည် MNHRC ၏ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်ကို ကန့်သတ်ထားပြီး စီစဉ် နိုင်သည့် စွမ်းရည်နှင့်ကောင်းစွာ လည်ပတ်နိုင်စွမ်းတို့ကို ကန့်သတ် ထားသည်။

ပါရီ အခြေစိုက်မှုများတွင် ပါဝင်သည့် ဘက်ဂျက်ဆိုင်ရာ မိမိ ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်နှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ အမှီအခိုကင်းမှုတို့နှင့် ကိုက်ညီစေရန်အတွက် ဘက်ဂျက်ခွဲ ဝေချထားမှုကို လွှတ်တော်မှ နှစ်စဉ် ဆုံးဖြတ်ပြီး ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ အမှီအခိုကင်း ရေးအတွက် ရှင်းလင်းသည့်ပြဌာန်းချက်များ ထုတ်ပြန်ကာ MNHRC အား မိမိ၏ကိုယ်ပိုင် ဘက်ဂျက်ကို အပြည့်အဝ လွတ်လပ်စွာစီမံခန့်ခွဲခွင့် ပေးနိုင်ရန်အတွက် ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်သည်။ အစိုးရက ရှေ့တန်းတင်ထားရမည့် တစ်ခုတည်းသော လိုအပ်ချက်မှာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ အသုံးပြု မှုအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လေးစားလိုက်နာ ခြင်းဖြင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ အခြားအဖွဲ့အစည်းများအပေါ် သက်ရောက် သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို MNHRC နှင့် ဆီလျော်စေရန် ပြုလုပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

၆. အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း

MNHRC ဥပဒေအရ ကော်မရှင်သည် “သင့်လျော် သည့် အခါတွင်” သက်ဆိုင်ရာ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်နှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရန် လိုအပ်သည်။³⁹ ကော်မရှင်နှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းကြားရှိ လက္ခဏာရပ်များစွာ ပါဝင်သည့် ဆက်ဆံရေးအတွက် အခြေခံတစ်ရပ်အနေဖြင့် အဆိုပါ ပြဌာန်းချက်ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဤအခြေခံပေါ်တွင် မူတည်၍ MNHRC ၏ ၂၀၁၄-၂၀၁၆ ဗျူဟာမြောက် အစီအစဉ်တွင် “လိုက်နာမှုကို စောင့်ကြည့် လေ့လာရာ၌ အရပ်ဘက် အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရေးနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရေး”

ရည်မှန်းချက်ကို ချမှတ်ထားသည်။ သို့ရာတွင် MNHRC သည် မည်သည့် ရေရှည် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကိုမျှ ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိဘဲ စနစ်တကျ တိုးချဲ့ရေးကိုလည်း ရေးဆွဲချမှတ် ထားခြင်း မရှိပေ။

၆.၁ အထူးကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ CSO များနှင့် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ခြင်း

NHRI များနှင့် CSO များသည် ကိစ္စရပ်များအပေါ် အခြေခံသည့် ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် နီးနော့ဖလှယ်ပွဲများ ကျင်းပ နိုင်သည်။ ယင်းဆွေး နွေးပွဲများတွင် CSO များသည် ကိစ္စရပ် အမျိုးမျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ယင်းတို့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို မျှဝေဆွေးနွေးနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ဆောင် ရွက်ခြင်းသည် NHRI များ၏ လုပ်ငန်းများ အကြောင်း သတင်း အချက်အလက်များ ရရှိစေပြီး အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေသည့် အပြင် ဘုံမူဝါဒ အကြံပြုတင်ပြချက်များ သို့မဟုတ် ပူးပေါင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်များလည်း ရေးဆွဲနိုင်စေသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလအတွင်းရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယမြောက် UPR တွင် အစိုးရမှ လက်ခံထားသည့် UPR အကြံပြု တင်ပြချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ အစိုးရ သည် အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တစ်ခု ရေးဆွဲပြုစုရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနက ဖော်ပြခဲ့သည်။ MNHRC သည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ဦးစားပေးနယ်ပယ်များ သတ်မှတ်ရန်နှင့် အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ် အတွက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်တစ်ရပ် သတ်မှတ်ရန် CSO များနှင့် လက်တွဲ လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။ ဂျော်ဂျီယာနိုင်ငံ တွင် ဥပမာအားဖြင့် ဂျော်ဂျီယာပြည်သူ့လူထု ကာကွယ် စောင့် ရှောက်ရေးအဖွဲ့၊ CSO များ နှင့် အခြား အကျိုးစီးပွား ပတ်သက် ဆက်သွယ်သူများ၏ ပူးပေါင်းအကြံပြုချက်များကို အခြေခံ၍ ဂျော်ဂျီယာနိုင်ငံ၏ လူ့အခွင့် အရေး မဟာဗျူဟာ နှင့် အမျိုးသား လုပ်ငန်း အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲခဲ့ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ပါလီမန်၌ စတင်ကျင့်သုံးခဲ့သည်။

၆.၂ CSO အကြံပေးအဖွဲ့များ

အချို့သော နိုင်ငံများရှိ NHRI များတွင် အကြံပေး အဖွဲ့များ ရှိကြသည်။ အဆိုပါ အကြံပေးအဖွဲ့များတွင်

ဆပ်ကော်မတီ (SCA) ၏ အစည်းအဝေးများမှ အစီရင်ခံစာ နှင့် အကြံပြုတင်ပြချက်များ” ၊ ဂျီနီဗာမြို့၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၆ ရက်မှ ၂၀ ရက်။ စာမျက်နှာ ၁၃။

³⁸ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် ဥပဒေ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ပုဒ်မ ၁၇။
³⁹ မြန်မာနိုင်ငံ၊ ဥပဒေ အမှတ် ၂၁/၂၀၁၄၊ ပုဒ်မ ၂၂ (စ)

အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း များမှ ကိုယ်စားပြုပါဝင်ပြီး အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေးမူဝါဒ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးမူဝါဒ နှင့် NHRI များအတွက် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများကို ဆွေးနွေးရန် အခွင့်အလမ်းရှိသည်။ အကယ်၍ MNHRC တွင် ထိုသို့သော အကြံပေး အဖွဲ့တစ်ခုရှိပါက CSO များသည် ကော်မရှင်နှင့် ပုံမှန်ထိတွေ့ဆက်ဆံနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး မူဝါဒရေးရာ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများအတွက် ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု ကျင်းပနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မွန်ဂိုးလီးယားနိုင်ငံ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် (NHRCM) သည် လူ့အခွင့်အရေးအတွက် လုပ်ဆောင်လျက် ရှိကြသော အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်သည့် အကြံပေးအဖွဲ့တစ်ခုကို ခန့်အပ်ထားသည်။ NHRCM ၏ အကြံပေး အဖွဲ့ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံး ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ယခုအခါတွင် အဖွဲ့ဝင် ၂၀ ဦးရှိ၍ NHRCM ၏ လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ လမ်းညွှန်ချက်ပေးရန် ၃ လ တစ်ကြိမ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။⁴⁰

၆.၃ အကြောင်းအရာအလိုက် ကော်မတီများ သို့မဟုတ် သုံးသပ်လေ့လာရေးအဖွဲ့များ

MNHRC တွင် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများ၊ စီးပွားရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးများ၊ မသန်စွမ်းသူများ၊ ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ စသဖြင့် သီးသန့် နယ်ပယ်များအလိုက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် အကြောင်းအရာ အလိုက် ကော်မတီများ တည်ထောင်ကာ သက်ဆိုင်ရာ နယ်မြေ အလိုက် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေကြသည့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများမှ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများအား ယင်းကော်မတီများ၏ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုပေးနိုင်သည်။ ယင်းလုပ်ငန်းနယ်ပယ်ကို ဦးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသည့် သက်ဆိုင်ရာ ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များသည် အဆိုပါ အကြောင်းအရာအလိုက် ကော်မတီများကို ဦးဆောင်ကာ ယင်းကော်မတီများမှ အကြံဉာဏ်

များကို အသုံးပြု၍ အစီအစဉ်များ ထပ်မံရေးဆွဲနိုင်ရေးအတွက် MNHRC ထံ ပေးပို့နိုင်သည်။

တစ်ခါတစ်ရံတွင် NHRI များ နှင့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်း များသည် အချို့သော ကိစ္စရပ်များပေါ်တွင် ပူးပေါင်းလှုံ့ဆော်လေ့ရှိကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မလေးရှားနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မရှင်သည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် တူညီသည့် စိုးရိမ်ဖွယ် အချို့ကိစ္စရပ်များကို သတိပြုမိလာစေရန် NGO များနှင့် ပူးပေါင်းကြေညာချက်များနှင့် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်များ ထုတ်ပြန်လေ့ရှိသည်။⁴¹ ထိုနည်းတူစွာပင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင် သည်လည်း ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေး ညီလာခံ၏ တတိယအကြိမ် မြောက်သဘောတူညီချက်ကို အတည်ပြုရေးအတွက် CSO များနှင့် ပူးပေါင်းကာ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။⁴²

၆.၄ ကုလသမဂ္ဂစာချုပ်တမ်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ထံ CSO များ၏ စောင့်ကြည့်အစီရင်ခံစာများကို အထောက်အပံ့ပေးခြင်း

နိုင်ငံများစွာတွင် NHRI များသည် ကုလသမဂ္ဂစာချုပ်စာ တမ်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများထံ စောင့်ကြည့် အစီရင်ခံစာများ တင်ပြ ရေးအတွက် CSO များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မကြာသေးမီက အိုင်ယာလန်နိုင်ငံတွင် CEDAW သို့ စောင့်ကြည့် အစီရင်ခံစာတွင် တင်ပြချက်များကို စုစည်းရာတွင် CSO များနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။⁴³ ယင်းသည် သီအိုရီအားဖြင့် NHRI များမှ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများထံ အထောက်အပံ့ပေးပေးသည့် အခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ဆက်ဆံရေးများသည် ပိုမို၍ အားကောင်းလာနိုင်ပြီး သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များသည် နှစ်ဖက်စလုံးထံသို့ အပြန်အလှန် စီးဆင်းမှု ရှိနိုင်သည်။ အရပ်ဘက်အဖွဲ့

⁴⁰ မွန်ဂိုးလီးယားနိုင်ငံ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်၊ "ကျွန်ုပ်တို့၏ အကြောင်း" <<http://mn-nhrc.org/eng/main/5/>>
⁴¹ ဥပမာ။ မလေးရှားနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်၊ "မလေးရှားနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မတီ၊ မလေးရှားနိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်အဖွဲ့ ၊ မလေးရှားနိုင်ငံ တရားလွှတ်တော် ရှေ့နေများကောင်စီ၊ Suara Rakyat Malaysia နှင့် လွတ်မြောက်ရေး ရှေ့နေများအဖွဲ့တို့ ပူးပေါင်း၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံ သားကောင်များ ပံ့ပိုးကူညီရေးနေ့ ပူးတွဲ သတင်းထုတ်ပြန်ကြေညာချက်" ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၇ ရက်

⁴² ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေး စီမံခန့်ခွဲမှု၊ နိုင်ငံတကာ ပုံမှန်ဆန်းစစ်ရေး စနစ် - ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေး စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး အောင်မြင်သည့် ဥပမာများ၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ
⁴³ စောင့်ကြည့်အစီရင်ခံစာများဆိုသည်မှာ NGO များမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး အဖွဲ့အစည်းများထံ NGO များမှ တင်ပြသည့် အစီရင်ခံစာများဖြစ်သည်။ ယင်းတို့သည် အစိုးရ၏ အစီရင်ခံစာများကို ဖြည့်စွက်ပြီး အစိုးရများမှ ထုတ်ဖော်ခြင်းမရှိသည့် ကိစ္စရပ်များတွင် အာရုံစိုက်မှု ရရှိလာစေရန် လုပ်ဆောင်ပေးသည်။

အစည်းများသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် လက်ရှိ အခြေအနေများကို နုံ့နုံ့စပ်စပ် နားလည်သဘောပေါက် သောကြောင့် MNHRC အတွက် အဖိုးတန်သည့် သတင်းအချက်အလက် အရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်နိုင် သည်။ MNHRC သည် CSO များ နှင့် ပုံမှန် ထိတွေ့ဆက်ဆံခြင်းဖြင့် (ဥပမာ လစဉ် သို့မဟုတ် တစ်လနှစ်ကြိမ်) အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်သည်။ MNHRC အတွင်း CSO များအတွက် အထူးအာရုံစိုက်မှု ဦးတည်မှတ်တမ်း သတ်မှတ်ထားရှိပါက တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများနှင့် ဆက်ဆံရေးများ ပိုမိုခိုင်မာလာစေရန် အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်သည်။

၆.၅ ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ရာတွင် CSO များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

ပဋိပက္ခများ နှင့် ယင်းတို့၏ နောက်ဆက်တွဲဖြစ်ရပ်များနှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် MNHRC မှ လုပ်ဆောင် နိုင်သည့် လုပ်ငန်းများလည်း အမြောက်အမြား ရှိနေသည်။ SCA သည် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများတွင် NHRI များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ဖော်ပြခဲ့ သည်။ ပိုမိုတိကျစွာဆိုရသော် MNHRC အား ယင်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုရန်နှင့် ပဋိပက္ခအခြေအနေများရှိ လူ့အခွင့်အရေး ဖောက်ဖျက်မှုများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာရန် တိုက်တွန်းထားသည်။ ပဋိပက္ခအခြေအနေများတွင် NHRI များသည် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ပြီး လူ့အခွင့်အရေး အကြောင်း အရာများကို ငြိမ်းချမ်းရေး သဘောတူညီချက်များ အပါအဝင် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသည့် အဖွဲ့များကြားရှိ ညှိနှိုင်းမှုများ၏ ဗဟို အဖြစ် ထားရှိရန်နှင့် အဆိုပါ သဘောတူညီချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် စောင့်ကြည့် လေ့လာနိုင်သည်။

အဆိုပါ ရည်ရွယ်ချက် အထောက်အကူအပေးအတွက် MNHRC သည် CSO များ နှင့် မိတ်ဖက်လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး သဘောတူညီချက်များအား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူ့သားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဥပဒေတို့နှင့်အညီ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ရှိမရှိကို စောင့်ကြည့်ရာတွင် CSO များကို အထောက်အပံ့ ပေးနိုင်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် ယုဂန်ဒါနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်သည် ငြိမ်းချမ်းရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသည့် နယ်မြေများရှိ လူ့အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူများ အတွက် သင်တန်းပို့ချမှုများ လုပ်ဆောင်သည်။⁴⁴

၇. လွှတ်တော်နှင့် ဆက်ဆံရေး

MNHRC အတွက် တည်ဆဲဥပဒေတွင် လွှတ်တော်နှင့် ပတ်သက်၍ တိကျစွာညွှန်းဆိုထားသည့် အချက် ၃ ခုသာ ပါဝင်သည်။ ယင်းတို့မှာ - MNHRC သည် လွှတ်တော်ထံ နှစ်စဉ် အစီရင်ခံတင်ပြရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့် အရေး ဥပဒေများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိကို လွှတ်တော်အား အကြံပေးရမည် ဖြစ်ကြောင်း နှင့် လွှတ်တော်မှ ကော်မရှင်သို့ ရည်ညွှန်းပေးပို့သော ကိစ္စရပ် များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြန်လည်ဖြေကြား ရမည်ဖြစ်ကြောင်း တို့ဖြစ်သည်။

သီးခြား NHRI များအတွက် လွှတ်တော်တွင် တာဝန်ရှိပြီး လွှတ်တော်သည် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေး လုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်အဖြစ် နှစ်စဉ် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် အစီရင်ခံစာများကို အတည်ပြုရန် တာဝန်ရှိသည်။ အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လွှတ်တော်များကြားရှိ ဆက်ဆံရေးနှင့် စပ်လျဉ်း ၍ ဘယ်လ်ဂရီ အခြေခံမူများသည် ဥပဒေပြုရေး၊ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေးစနစ်များ၊ အသိပညာပေးခြင်း၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် တရားစီရင်ဆိုင်ရာ ကြားနာစစ်ဆေးမှုများအပေါ် အစိုးရ၏ တုန့်ပြန်ချက်များအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း တို့အပါအဝင် နယ်ပယ် အမျိုးမျိုးရှိ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် NHRI များနှင့် လွှတ်တော်များအား အထွေထွေ လမ်းညွှန်မှုပေးထားသည်။⁴⁵

နိုင်ငံများတွင် (ဥပမာ အိန္ဒိယ နှင့် ဩစတေးလျ) NHRI များသည် ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍

⁴⁴ အာဖရိက အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများ ကွန်ရက်။ ပဋိပက္ခ စီမံခန့်ခွဲရေး နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်ရေးတို့ရှိ NHRI များ၏ အခန်းကဏ္ဍအပေါ် အခြေခံမူများဖြင့် လေ့လာချက်၊ ယုဂန်ဒါနိုင်ငံ ဖြစ်စဉ်လေ့လာချက်၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ စာမျက်နှာ ၁၂။ < <http://nanhri.org/wp-content/uploads/2016/03/NANHRI-Baseline-Study-on-NHRIs-in-Conflict-Management-Peace-building.pdf>>
⁴⁵ ကုလသမဂ္ဂ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး၊ လူ့အခွင့်အရေးများ မြှင့်တင်ရေး နှင့်

ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကော်မတီ "အမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ပါလီမန်များကြားရှိ ဆက်ဆံရေးဆိုင်ရာ ဘယ်လ်ဂရီ အခြေခံမူများ" (၂၀၁၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂-၂၃) < <http://nhri.ohchr.org/EN/Themes/Portuguese/DocumentsPage/Belgrade%20Principles%20Final.pdf>>

ပါလီမန်ထံသို့ ပုံမှန်ကာလသတ်မှတ်ချက်ဖြင့် အစီရင်ခံ
လေ့ရှိသည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လွှတ်တော်သည်
နိုင်ငံအတွင်းရှိ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ဆက်စပ်သည့် ကိစ္စရပ်များ
အကြောင်း ပုံမှန်သိရှိနေရုံသာမက သင့်တော်သည့် အရေးယူ
ဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန်လည်း အထောက်အကူ ပြုသည်။
အိုင်ယာလန်နိုင်ငံတွင် NHRI သည် စုံစမ်းစစ်ဆေး မှုများကို
မလုပ်ဆောင်မီ လွှတ်တော်တွင် အစီအစဉ်ချပြပြီး နိုင်ငံပိုင်မီဒီယာ
များတွင် သတင်းထုတ်ပြန်သည်။

Democracy Reporting International အကြောင်း

Democracy Reporting International (DRI) ဂျာမနီနိုင်ငံ၊
ဘာလင်မြို့တွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ဘက်လိုက်မှုမရှိ သော၊
လွတ်လပ်သော အကျိုးအမြတ်အတွက်မဟုတ်သည့်
အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ DRI သည် နိုင်ငံသားများ၏
နိုင်ငံရေးပါဝင်မှု၊ နိုင်ငံတော်အဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်ခံမှု နှင့်
ဒီမိုကရက်တစ်အင်စတီကျူးရှင်းများဖွံ့ဖြိုးမှုတို့ မြှင့်တင်
ရေးကို ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ
သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း၊
နိုင်ငံသားနှင့်နိုင်ငံရေး အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ
သဘောတူညီချက်တွင် ပြဌာန်းထားသကဲ့သို့ မိမိတို့
တိုင်းပြည်၏ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်တွင် ပါဝင်ရန် နိုင်ငံသားတို့၏
အခြေခံအခွင့်အရေးများကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည့် ပြည်တွင်း
နည်းလမ်းများကိုရှာဖွေရာတွင်လည်း DRI က အကူအညီ
ပေးလျက်ရှိပါသည်။

<http://www.democracy-reporting.org/myanmar>
myanmar@democracy-reporting.org

“ရှေ့သို့ မြန်မာ (STEP to Democracy)- မြန်မာနိုင်ငံတွင်
ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စဉ်နှင့် ဒီမိုကရေစီအကူအညီပေးရေး” စီမံကိန်း၏
အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အဖြစ် ဥရောပသမဂ္ဂကပေးသည့် ငွေကြေး
အကူအညီနှင့် ယခုစာတမ်းထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။ ပါဝင်သည့်
အကြောင်းအရာများအတွက် DRI တွင်သာ တာဝန်ရှိပြီး အီးယူ၏
အနေအထားကို ထပ်ဟပ်သည်ဟု မည်သို့မှ မှတ်ယူခြင်းမရှိစေရ။